

גליון 347
שנה ח' תשע"ט

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קלייטן על ואישור לשריתמש בתמונה

סיפורי חז"ל

ועשית שולחן

על שולחן הפנים יפרשו בגד תכלת, על כל כלים העומדים בהיכל היו פורשים בגד תכלת, מפני שהשכינה שורה שם דוגמת מקום שכינתו של מעלה הדומה לתכלת. באיזה צד היו עושין? היו נותנים על גופו של שולחן בגד תכלת, להבדיל בינו ובין כליו, ואחר כך נותנים כליו עליו. הקערות אלו דפוסים שהיו עושים את לחם הפנים ואופין אותו בתנור בדפוס, וכשהיו מוציאים מן התנור היו מחזירים אותו לדפוס שלא ישבר הלחם. שלושה דפוסים היו שם. אחד לתנור, אחד לבצק, ואחד שהוא רודה, נותנם לדפוס כדי שלא יקלקלו את הלחם. את הכפות, אלו בויכי לבונה שהיו נותנים על גבי המערכות, באיזה צד מסדרים לחם הפנים? נותן שש חלות לסדר זה ושש חלות לסדר זה, באיזה צד מסדרים את הבויכים? נותן בויך אחד על גבי סדר זה ובויך אחד על גבי סדר זה, ולחם התמיד עליו יהיה. ואף בשעת מסעות היה עליו לחם. ופרשו עליהם בגד תולעת שני על הכלים ועל הלחם, ואחר כך היו מכסים השולחן וכל הכלים אשר עליו בכיסוי עור תחש, והיו משימים בדיו לישא אותו בהם.

(במד"ר ד' טו)

פרשת השבוע

איש אשר ידבנו לבו כדי לזכות במצווה זו את הרבים.

ועשית מנורת זהב טהור

(כ"ה-ל"א)

מסופר: כאשר ביקר הרה"ק רבי שאול רבי ידידיה ממודוין זיע"א בפעם הראשונה בארץ ישראל, נתקבל לראיון אצל הנציב העליון סיר הרברט סמואל, הנציב ביקש ממנו שישתדל לעשות שלום ואחדות בין המפלגות החרדיות השונות שבישוב, אמר לו הרבי, מובא במדרש רבה (במדבר פרשה טו י) כשאמר לו הקב"ה למשה "ועשית מנורת זהב טהור" אמר ליה: ריבוננו של עולם כיצד נעשה אותה, אמר ליה "מקשה תיעשה" ואף על פי כן נתקשה משה, הראה לו למשה, ועוד נתקשה וכו'. ותמוה, תראה מי הוא התלמיד ומי מלמדו, ובכל זאת נתקשה משה בהבנת מעשה המנורה, אלא המנורה מרמות ומסמלת את האחדות "מקשה תיעשה", סוד האחדות, ובוה נתקשה משה, כי לעשות אחדות בישראל אינו מן הדברים הקלים ביותר, סיים הרבי, ופנה לנציב ואמר: ומה שהיה קשה למשה רבנו, הוד מעלתו מבקש ממני.

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה - ב')

בשעה שהרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א תכנן לבנות בניין חדש לישיבתו בראדן, בא אליו יהודי עשיר ואמר לו: הקב"ה זיכני בעושר רב, ורצוני להקים את כל בניין הישיבה בכספי, בתנאי מפורש שזו תיקרא על שמי. ה"חפץ חיים" הקשיב להצעת הגביר הנדיב, ולאחר הרהור קל השיב לו, כוננתך בוודאי רצויה, ולוואי שירבו נדבנים כמותך בישראל, עם זאת איני מוכן לקבל את הצעתך הנדיבה, כיוון שאני מבקש לזכות את כל ישראל במצווה זו של הרמת נדבך לבניין הישיבה הקדושה. דרך זו נמצאנו למדים מהכתוב בהקמת המשכן, "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה - ב') וכבר אמרו חז"ל, שבאותו זמן היה ביכולתו של כל אדם מישראל להקים את המשכן בכספו הפרטי, אולם הקדוש ברוך הוא ביקש לזכות במצווה זו את כל ישראל, והלכה פסוקה היא בשולחן ערוך, שאם רוצים לבנות בעיר בית כנסת, ויש במקום עשיר המוכן לנדב את כל הסכום הדרוש להקמתו, אין מקבלים זאת ממנו, כיוון שצריכים לאפשר לכל בני העיר ליטול חלק במצווה. ואף אני סיים ה"חפץ חיים" אשתף אי"ה בבנין הישיבה שלי, "כל

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 5:58 ת"א: 5:59 ר"ת: 6:34

פרשת תרומה

זמני כניסת שבת
ירושלים: 4:44 ת"א: 4:58

לרחוב הזה, ועוד להעז לקרוא לנסיך הפולני המפורסם לבוא אל אדם שאינו מכיר! הצדיק השיב לו בתקיפות: "דע לך כי הנני לייב שרה'ס, ועליך לציית לי, שלא תאחר חלילה את המועד". התעלם האיש מאזהרת הצדיק ופנה לענייניו.

פתאום נפלה אשתו למשכב, וכעבור כמה דקות אף שני ילדיו התפתלו ממכאובים. הבין האיש כי הדבר נובע מהקפדתו של האורח, שבוודאי צדיק הוא, וכי לא תועיל ריצתו להזעיק רופאים, אלא עליו לקיים את דברי האורח. בלב נכנע חזר אל רבי לייב והביע את נכונותו ללכת. אמנם פחד ואימה אחוהו, אולם בריאותם של אשתו וילדיו היו בראש מעייניו. רבי לייב הרגיעו והבטיחו כי לא יאונה לו כל רע, וגם בני ביתו יבראו מיד. האיש יצא לדרך, נכנס אל הרחוב המסוכן, אך נדמה היה כי איש אינו רואה אותו. כאשר בא לארמון הנסיך, איש לא גירש אותו, וכאשר שמע הנסיך כי יהודי מבקש לראותו, יצא אליו מיד. מיד כשהזכיר היהודי את שם שולחו, רבי לייב שרה'ס, השתנו פני הנסיך, ובהכנעה הזדרו לצאת מן הבית והלך עם היהודי אל בית המזיגה.

בהגיעם שלח רבי לייב את בעל הבית לראות את שלום בני ביתו והוא הסתגר לשיחה עם הנסיך. בשובו לביתו התפלא הנסיך על התנהגותו. מה גרם לו להישמע להזמנת היהודי שמעולם לא שמע את שמו? הוא שלח את משרתיו כדי להזמין אליו את היהודי הזקן, אולם התברר כי מיד אחרי שיחתם עזבו האורח ומלווהו את המקום.

התקרבו ובאו ימי חג הפסח. פתאום נעלם המשרת הגוי של בית המזיגה, והופצה שמועה כי היהודי הרגו, כדי להשתמש בדמו לאפיית מצות. היהודי נעצר והחוקרים החלו לענותו כדי שיודה באשמה. לאחר כמה ימי עינויים, לא עמד היהודי בייסוריו ובחר להודות במיחוס לו. צהלו הגויים ואנשי המשטרה על תפיסת היהודי ה"פושע", וכל יהודי האזור נבוכו. היהודי הובא לפני בית המשפט ונפסק דינו למוות, אולם לשם ביצוע גזר הדין נדרשה חתימתו של הנסיך הפולני. להפתעת הכול ביקש הנסיך לדחות את ביצוע גזר הדין. הוא נימק זאת ביציאתו הקרובה ליריד הסוסים השנתי, וטען כי הוא נזקק ליהודי הזה שניחן בטביעת עין בסוסים טובים.

הסכימו השופטים, והנסיך יצא עם היהודי אל היריד, מלווה משמר צמוד. בעוברים ביריד הבחין פתאום היהודי במשרת שנעלם. הלך רץ אליו מיד בהתרגשות ונפל בזרועותיו.

הרה"ק רבי אריה לייב שרה'ס זיע"א (יומא דהילולא ד' אדר) הרה"ק רבי אריה לייב שרה'ס זיע"א, נולד ביי"ז תמוז ת"ץ בעיר ראוונא שבאוקראינה, ונסתלק ביום ד' אדר תקנ"א, המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א שמקום מושבו לפני שעבר למעזריטש היה בראוונא, קירב את רבי לייב לבעל שם טוב הקדוש זיע"א, ולאחר הסתלקותו של הבעש"ט, היה מגדולי תלמידיו של המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. רבי לייב נמנה על הצדיקים הנסתרים. היה סובב בערים ובעיירות, מבקר בירידים ובמקומות-אחרים, והיה עוסק בדבר-מצווה. בייחוד הקדיש מכוחותיו למצות פדיון שבויים והצלת עשוקים מידי עושקיהם. מרבו הבעש"ט הק' קיבל את התפקיד לפרנס את הצדיקים הנסתרים, ודאג לאיסוף הכספים לצורך זה. בעבודה זו נעזר גם ע"י צדיקים אחרים ובייחוד ע"י הרה"ק רבי עזריאל מפולוצק זיע"א. לנדוד בעיירות ישראל, ובנדודיו אלה הביא לידי הצלה גשמית או רוחנית של יהודים רבים.

רבו המגיד הקדוש כתב לו מכתב המלצה, ממכתב זה של המגיד ממעזריטש ניתן ללמוד על אישיותו ועל פעולותיו. המכתב נדפס לראשונה בסוף ספר "דרכי ישרים" שנים ספורות לאחר פטירתו של רבי לייב שרה'ס. וכך כתב המגיד הקדוש: "הנני מן המודיעים נדון האיש הנוכחי הלוא הוא האיש התורני הרבני מוה"ר יהודה לייב בן הרב יוסף, איש הנקרא בפי כל רבי לייב שרה'ס מראוונא, העוסק במצווה רבה שאין למעלה הימנה, כאשר יפרש שיחתו באר היטב פה אל פה דברים שאין להעלותם על הכתב. בכך אם ראוהו אנשים המקשיבים לקולי וסרים למשמעתי, עצתי אמונה להיות לו לעזרו ולסעדו ולהתאמץ את עצמם בכל מיני התפעלות הן בגופם הן בממונם, כי מעיד אני עליו שאין בדבריו שום נפתל ועקש, ועוולה לא נמצא בשפתיו, וירא את ה' מרבים, ואין לך מצווה גדולה מזו."

מסופר: יום אחד, לעת זקנתו, בא עם הרה"ק רבי עזריאל מפולוצק זיע"א, לבית מזיגה ששכן בעיירה קטנה, לא הרחק מהעיר וילנה. הוא לך שם בלילה, ובבוקר אחרי התפילה ביקש רבי לייב מרבי עזריאל, לקרוא לבעל הבית. כשבעל הבית הגיע אמר לו הצדיק: "לך בבקשה אל רחוב הנוכרים, שבו מתגורר נסיך פלוני, ואמור לו שיבוא אליי". בעל הבית, שלא הכיר את רבי לייב, הביט בו בתימהון, ואמר בקול רועד: "הלוא סכנת נפשות של ממש ליהודי להיכנס

משל ונמשל

אסור לו לאדם להתייאש

משל לאדם שהיה עשיר גדול שהיתה לו חנות, פרצו גנבים לחנותו ורוקנו אותה ונדלדל האיש, קבץ האיש את יתר הפליטה שנשארה לו מהגניבה ופתח חנות וחזר למעמד מסוים אם כי לא כמעמדו הראשון, לימים פקדוהו שוב גנבים וגנבו ממנו גם את יתר הפליטה, חזר שוב וקבץ את יתר הפליטה מהגניבה השנייה, מכר גם את תכשיטי אשתו ופתח חנות קטנה לפרנס את בני ביתו, ושוב פקדוהו גנבים וגנבו ממנו גם את זה, עד שלא נשאר לו כלום, עמד הלה ולווה ברוב דחקן הלוואה מועטת, וקנה לו מעט סחורה והתחיל מחזור על הכפרים כדרך הרוכלים העניים במיני סדקית למכור לכפריים או להחליף בלחם ועופות וביצים כדרך הסוחרים העניים לימים הלך אותו עני בדרך ועמו מעט סחורתו וקצת מזון, פגע בו שודד רוכב על סוס, ולמרות בכיותיו ותחנוניו של העני, גול ממנו השודד את שארית הפליטה אשר לו, והלך העני הלוך ובכה ריקן ומרוקן לשוב לביתו והוסיף בכי על בכיו בזכרו עשרו מקודם ומצבו המדולדל היום, שהוא חוזר לביתו ואין בידו פרוטה לפורטה ולתת טרף לביתו, עוד הוא בוכה והנה ראה כי השודד נפל מן הסוס ואינו יכול לקום ובתוך כך רמס אותו הסוס והרג אותו. חזר אותו עני וראה והנה השודד מוטל הרוג, עמד וחיפש בחבילותיו ומצא את כל הסחורה שנגנבה ממנו במשך כל הזמן, וכל הונו ורכושו. חזר בשלום לביתו ונעשה עשיר גדול כבתחילה.

הנמשל: נלמד מכאן שאסור לו לאדם להתייאש מן הפורענות כי פעמים הרבה אנו רואים שאיתרע מזלו של אדם, גונבים ממנו, וחוזרים וגונבים והוא הולך ומתרושש. אל יפול אדם זה לתוך יאוש ח"ו, אלא יתלה עיניו לבעל הרחמים ויבכה ויצעק אליו כל פעם, ויבקש מלפניו שיראה בעניו ומרודו, ואז יבוא היום והשודד ההוא יפול ותקומה לא תהיה לו וישיב אליו את רכושו שנשדד ממנו ואת כל הטוב שנגזל ממנו ויחזור להיות עשיר כבתחילה.

(הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

בדמעות סיפר לאדונו כי הכומר המקומי זמם להעליל עליו כי רצח את משרתו. פעם אחר פעם ניסה לשכנע את המשרת הנאמן לברוח לעיר רחוקה, והוא סירב. לילה אחד תפסו אותו גברתנים, הושיבוהו בעגלה ונסעו עמו למרחקים, ושם הותירוהו בודד ואומלל.

"אתמול בלילה", ממשיך המשרת ומספר, "פגשתי יהודי זקן, וזה ציווה עלי לעלות על עגלתו והוביל אותי לכאן אל היריד. הוא אמר לי לחפש אותך כאן, ואכן לאחר זמן רב וחיפושים, סוף-סוף מצאתיך. אבקשך להחזירני לעבודתי, כי לא עזבתי את ביתך מרצוני". באותו רגע נזכר האיש באורח שהתארח אצלו, והבין כי בוודאי הוא שהביא את משרתו אליו כדי להצילו. תחילה לקח את משרתו הרעב לפונדק, ציווה להאכילו כראוי והורה לו לחכות לו במקום. או-או חזר אל הנסיך עם הסוסים שבחר. מרוצה מהקנייה אמר הנסיך ליהודי: "ודאי זוכר אתה את ביקורי אצלך בעקבות הזמנתו של היהודי הזקן שהתארח אצלך". "ודאי, זוכר אני", השיב היהודי. "אם-כן, אספר לך מה אמר לי באותו יום", המשיך הנסיך. "אם יום אחד יבקשו ממך לחתום על גזר דינו של בעל בית המזיגה, בקש לקחתו עמך תחילה אל היריד לקנות סוסים". "כשראיתי את פסק הדין בענייך, הבנתי שאיש קדוש היה הזקן ודבריו מתגשמים עכשיו. קיוויתי שכאשר אקח אותך עמי אל היריד, ימצא מוצא לצרתך, אולם עתה הנני תמה מה הועילו דברי אותו צדיק?".

לרגע הזה חיכה היהודי. הוא ביקש מהנסיך לבוא עמו אל הפונדק שבו השאיר את משרתו ואמר: "הנה מצאתי כאן את משרתי שנעלם, ואשר העלילו עלי כי רצחתי אותו". לא היה קץ להפתעתו של הנסיך, אך הוא הוסיף לשאול: "אם כן מדוע הודית באשמה?". הסביר לו היהודי כי לא היה בכוחו לשאת את העינויים. "מכאן תלמד", הוסיף, "כי כל ההאשמות המוטחות ביהודים בשקר יסודן". בבואם לעיירה נדהמו הכול לראות את המשרת ה'נרצח' בריא ושלם. הוא סיפר לשופטים את אשר אירע. בבת אחת התהפך הדין, היהודי שוחרר והכומר נפל בבור שכרה ליהודי.

צ'ין אדם לחברו

"לעבור את כל החיים מבלי לפגוע באף אחד" מספרים ששאלו פעם את הגה"ק ה"חזון איש" זיע"א, מהי הדרגה הגבוהה ביותר שיהודי יכול להגיע אליה בעולם הזה? והשיב ה"חזון איש": הדרגה הנעלה ביותר היא, "לעבור את כל החיים מבלי לפגוע באף אחד."

לעשות טובה ליהודי בכל עת ובכל שעה

מסופר על יהודי שהגיע אל הרה"ק רבי משה צערעס זיע"א (תלמיד הבעש"ט הקדוש זיע"א) וביקש ממנו שיעזור לו לקבץ נדבות עבור צרכי שבת קודש. השיבו רבי משה: "רד למטה אל רבי שמואל שלי (הרה"ק רבי שמואל מקאמינקא זיע"א) והוא יראה שיהיה לך על שבת קודש". כאשר בא היהודי אל רבי שמואל, מצא אותו עומד באמצע קריאת שמע והראה לו את הציצית בידיו כסימן שאינו יכול להפסיק כעת. חזר היהודי העני אל רבי משה ואמר לו שרבי שמואל הראה לו את הציצית. הלך רבי משה וניגש אל בנו ואמר לו: "שמע רבי שמואל, יש בשמים מלאך אשר יש לו אלף לשונות שאומר בהן שירה לפני רבונו של עולם, והנה אתה גם כן אומר שירה לפניו יתברך, אך ההבדל בינך וביני הוא, שהמלאך אינו יכול לעשות טובה לאיש יהודי, ואילו אתה כן יכול לעשות טובה, וכאשר בא אליך איש ומבקש שתעשה לו טובה, אתה מראה לו

את הציצית? אם כן, הרי די לו להקב"ה במלאך זה ואינו צריך אותך כלל". אמר רבי שמואל מקאמינקא: מעתה כאשר יבוא אלי יהודי עם בקשת טובה, אפילו קודם גאל ישראל, גם כן אחלוץ את התפילין כדי לעשות לו את הטובה.

לפני הכל - מידות טובות

מסופר על הגה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א שבחור מבוגר לא מצא שידוך מכיון שטיפל באמו הזקנה, ובכל הצעה לשידוך דרש מהמדוברת שתסכים לחיות בבית אמו, ולא היה מי שתסכים לכך. וקרובי משפחתו באו להגרש"ו שיסביר לו שלא זו הדרך. אך הגרש"ו הצדיק את מעשה הבחור, שאלוהו אם כן לא ימצא שידוך? ענה הגרש"ו, אחד מדרכי המוסריות של לקיחת שידוך, הוא אשה בעלת מדות, ואם איננה מסכימה שתשרת את אמו הזקנה של הבחור אין היא בעלת חסד. לימים שמע הגרש"ו שהבחור התארס עם בחורה שהסכימה לחיות ביחד עם אמו הזקנה, ושלה לקרוא לו ואמר לו: בזמנו המלצתי שדרכך נכונה, שכך הוא דרכה של אשה בעלת חסד, אבל לאחר שכבר מצאת השידוך, ברצוני לומר לך שתסדר את אמך הזקנה במושב זקנים, אין זוגתך צריכה לסבול, הגם שהיא בעלת חסד, אבל עליך מוטל החיוב לסדר את אמך ולא תכביד על זוגתך.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ד' אדר הרה"ק רבי יהודה לייב ב"ר יוסף (רבי לייב שרה"ס (תקנ"א) יום ראשון ה' אדר הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה ב"ר נפתלי צבי (תקפ"ג) הרה"ק רבי ישעיה מפראגא ב"ר יעקב משה תרכ"ח יום שני ו' אדר הרה"ק רבי דוד מאוסטראה ב"ר מרדכי טעבל (תלמיד הבעש"ט - תק"י) יום שלישי ז' אדר משה רבינו בן עמרם (ב"א תפ"ח) הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב ב"ר משה יחוקאל (תקפ"א) יום רביעי ח' אדר הרה"ק רבי אליהו הכהן ב"ר שלמה אברהם (שבט מוסר - תפ"ט) הרה"ק רבי גרשון מלאצק (תלמיד הבעש"ט - תקמ"ה) יום חמישי ט' אדר הרה"ק רבי יוסף יואל היילפרין אב"ד סטעפין (תלמיד הבעש"ט - ב"ר יעקב אהרן) הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין אב"ד סעליש (צרוור החיים - תרל"ה) יום שישי י' אדר הרה"ק רבי יוסף ברוך מניישטאט ב"ר קלונימוס קלמן הלוי מקראקא (הגוטער יוד - תרכ"ז) זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אדוך" רמזים ויסף התרים" על המעשים.

מים אחרונים (ט"ו)

א) לא יגע באוכל בידים לחות ממים אחרונים, ובדיעבד אין לחוש. (שור"ת שבת הקהתי, ח"א סימן צ"ב)
ב) טוב להיזהר שלא לזרוק לאשפה כלי שהיה מיוחד למים אחרונים, כיון שזה דומה לחפצי מצוה, שקיימא לן שאין נורקין לאשפה. (דולח ומשקה, תשובות מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, עמוד שמ"ז)
ג) צריך להיזהר מאד במים אחרונים. כי אם לא נוזהר בו, נדבק בו הסטרא אחרא, ומקטרג עליו חס ושלו, ויגרום לו הרבה היזק ברוחניות ובגשמיות, חס ושלו. (שלחן הטהור, להגה"ק רבי אהרן ראטה זיע"א, סדר השלחן דף רכ"ט ע"ב)

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב בכל הארץ ומכל החברות 052-7655-222